Ч. 152 Неділя 10 (22) липня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за вложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Газети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Нова орґанізация Молодочехів.

Про розлад в таборі молодоческім писали ми недавно. Притім згадали ми о проектованім вічу молодоческих мужів довіря, котрі мали свому сторонництву подати нову проґраму, тактику і означити відносини єго до других сторонництв. Ся потреба нової орґанізациї молодоческої партиї по трех літах єї істнованя не сьвідчила добре о єї силі і успіхах єї политики. Часто можна було стрітити гадку, що побіда Молодочехів над Старочехами при остатних виборах до Ради державної була неподіванкою для самих Молодочехів і тому не дивно, що в політиці не могли они ступити відразу на правий шлях та гідно заступати свій нарід. Однак та гадка хибна. Молодочехи починали в р. 1891 борбу виборчу з тим певним пересьвідченєм, що переможуть Старочехів; їх часописи голосили на цілий сьвіт, що молодоческа партия зможе гідно заступати свій нарід. Тимчасом в такім короткім часі показало ся, що Молодочехи не доросли ще до того, не знали, чого хотіли і як брати ся до виконаня шумної проґрами. Тому й не поводило ся їм ані троха; все компромітували ся, провідники їх тратили поважанє, в партиї наставав розлад і дійшло до того, що з нею перестали числити ся.

Отже остатний з'їзд молодоческих мужів довіря, що відбув ся сими днями, мав задачу направити все лихо, зорґанізувати наново партию. На тім з'їзді уложено нову проґраму, в котрій постановлено держати ся дальше опозициї. Сказано там так: „Вольнодумне (себ то молодоческе) сторонництво бачить, що програма теперішного правительства зовсім противна политичній, народній і суспільній програмі народу ческого і з тої причини ческі посли мусять бути в опозициї супротив правительства“. З дальшої ухвали з'їзду видко, що навіть самі матадори молодоческі вважають дотеперішну методу своєї борби парляментарної безкористною, а навіть шкідливою, бо в їх сторонництві збудила знеохоту і невдоволенє. Они рішили тепер держати ся такої тактики: Опозиция парляментарна повинна вправді ділати рішучо і консеквентно, але гідно, предметово і лише в границях правно-політичної програми. Гідність і повага опозициї вимагають безусловно одностайности у кождій роботі і в маніфестациях ческих послів, мужескої карности і як найбільшої солідарности так поміж послами, як і всіми членами сторонництва і в прасі. А дальше сказано:

З огляду на управнені жаданя народу на поли просьвіти і добробуту, не можна вважати нарушенєм тактики опозицийної, єсли посли, застерігши собі своє опозицийне становище, старають ся у правительства способом парляментарним о сповненє тих жадань. Сама репрезентанция парляментарна оцінить, які предложеня правительственні, що не мають навіть політичного значіня, треба з причини їх впливу на скріпленє системи відкидати, а які з них з причини очевидної користи для цілого народу або поодиноких єго верств, оцінювати лиш предметово.

В справі відносин Молодочехів до инших сторонництв сказано в проґрамі: Молодоческе сторонництво не мало би причини бачити поважну небезпечність для народу в тім, єсли би в Чехії повстало консервативне сторонництво, однак оно мусіло би приняти правнополітичну і народну проґраму за підставу своєї діяльности. Таке сторонництво збільшило би лиш силу опозициї і Молодочехи могли би з ним годити ся. Однак староческої партиї не можна вважати таким консервативним сторонництвом. Молодочехи не змінять свого становища супротив Старочехів, котрі своїми традициями і цілим поступованєм дають Правительству надію, що єму вдасть ся перемогти опозицию народу і сотворити ческе сторонництво правительственне. Можна вкінци Молодочехам ділати спільно з консерватистами в справах народних і місцевих. Утворенє відрубного ческого сторонництва клерикального — сказано дальше — є небезпечне для народного і інтеллектуального поступу ческого народу.

Відтак проґрама витає з радостию поступовий рух в молодім поколїню, о скілько оно піддає ся Молодочехам, і кінчить ся так: „Вважаючи віденьску парляментарну коаліцию неприязним витвором для нашої народности, не можемо з жадним сторонництвом, належачим до коаліциї, доти входити в приязні зносини, доки оно належить до коаліциї парляментарної. Однак з огляду на тактичну ціль опозициї, застерігає собі сторонництво для поборюваня коаліциї або до здобуваня декотрих користий, право входити на хвилю в зносини з тим або иншим сторонництвом, не нарушаючи своєї проґрами і становища опозицийного“.

Розвій „Дністра“.

Надзираюча Рада товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ відбула дня 12 липня 1894 друге звичайне (квартальне) засїданє під проводом президента Т. Бережницкого в при-

---

30)

Матій Сандорф.

(Повість Юлія Верна).

(Дальше).

На другий день, доходила вже як-раз дванайцята година, казав ся доктор повезти на беріг. Відославши назад свою лодку, пустив ся він до Дубровника довгою на два кільометри дорогою, що іде горбом попри сільскі хати і обсаджена тінистими деревами.

Алея не була ще в сю пору так оживлена, як буває звичайно в кілька годин пізнійше, коли то но ній їздять повози, та ходить множество людий або їздить верхом.

Доктор, роздумуючи о маючій наступити незадовго стрічи з панею Баторовою, пустив ся бічною доріжкою і незадовго станув коло Борґо-Піле, скалистої стіни, що стоїть поза трома кріпостними валами міста. Брама від випаду стояла отвором, а дорога вела попід ті три вали аж до середини міста.

Та Страдоне то дуже красно вибрукована улиця, що тягне ся від Борґо-Піле аж до передмістя Пльоччє, отже через ціле місто. Она стає ширша при споді одного горба, де півколесом піднимає ся цілий ряд домів. На єї кінци єсть стара палата дожів, красний будинок з пятнайцятого століття, з подвірєм в середині і присїнком на стовпах в стилю ренесансовім та з каблуковими вікнами. Стрункі стовпи пригадують часи, коли процвитала тосканьска архітектура.

Доктор не потребував так далеко іти. Улиця Марінеля, про котру Борик день перед тим згадував, іде в половині улиці Страдоне на ліво. Він ішов поволійше, коли кинув оком по палаті, збудованій з ґраніту, котрої богата фасада і бічні будинки стояли на скіс від него по правім боці. Через отверту браму від подвіря видко було пишну, паньску карету, запряжену красними кіньми, а на ній сидів візник і ще другий слуга; карета стояла при вході до палати, заслоненім елеґантною верандою.

Як-раз вийшов з палати якийсь пан та сів до карети; коні сїпнули і пігнали улицею, а брама за ними замкнула ся.

Був то той сам пан, що три дни тому назад зачепив був доктора Антекірта на березї в Ґружу, колишний банкір з Триесту, Сіляс Торонталь.

Доктор не хотів з ним стрітити ся і для-того чим скорше уступив ся на бік, але аж тогди пустив ся дальше, коли віз, що котив ся скоро, щез десь на кінци улиці.

— Отже оба в тім самім місті — сказав він сам до себе; — не моя в тім вина, так, видко, случай вже хотів.

Улиці, що ведуть від Страдоне на ліво, суть вузенькі, заулковаті і зле бруковані та виглядають бідно. Представте собі велику ріку, до котрої з одного боку вливають ся лиш малі потоки, що в них вода лиш тогди, коли дощ. Доми тут піднимають ся один понад другий, як коли-б лїзли в гору, бо їм воздуха не стає; дивлять ся собі око в око, коли можна назвати очима ті вікна, що у них з переду або що на дахах. Так ідуть ті доми аж під гору, де на вершку стоять форти Мінчетто і Сан Льоренцо. Возом годі сюди переїхати. Підчас дощу роблять ся із сих улиць справдішні потоки. Але й в иншій порі то з них лиш ніби якісь дебри, в котрих там, де земля нерівна, або наraз стрімко урнває ся, треба було поробити сходи. Зараз на перший погляд видко, яка велика різниця межи тими пишними будівлями на Страдоне а сими тут скромними дімками.

Доктор зайшов в улицю Марінелю і пустив ся сходами, котрим як би десь кінця не було. Уйшов більше як шїсдесять ступенів, заким станув перед домом число 17.

Там зараз отворили єму двері. Старий Борик вже чекав на доктора. Він завів єго, не відзиваючись ані словом, до бідно прибраної але чистенької комнати.

Доктор сїв собі. Ані трохи не було по нім видко, щоби отся домівка чим небудь хоч би дрібку єго зворушила, навіть і тогди, коли увійшла пані Баторова і промовила до него:

— Чи пан доктор Антекірт?

— Так єсть, ласкава пані — відповів він і встав.

сутности ц. к. комісаря правительства сов. Намістництва Ад. Гута.

По вислуханю справоздань Дирекциї з діяльности і діловодства в першім півроцї 1894 Рада надзираюча приняла до відомости, що орґанізация товариства поступає і діла товариства розвивають ся правильно. До кінця червня с. р. доконано в „Днїстрі“ 8.633 важних обезпечень на суму 5,673.809 зр. обезпеченої вартости, — що супротив 3699 обезпечень вартости 2,897.478 зр. в тих самих місяцях 1893 року означає приріст 133 проц. на числі поліс, а 97 проц. на сумі обезпеченої вартости. Церквей до обезпеченя прибуло 318, приходств 156; разом з попередними числить „Днїстер“ доперва 819 обезпечених церквей і 595 приходств. Шкід всїх до кінця червня приключило ся 78, межи тими 1 церков і 4 шкоди на приходствах, а що 47 шкід було реасекурованих, то на власний рахунок остаюча сума всїх відшкодовань виносить тілько 25·5 проц. премії. Ліквидацию всїх шкід доконано без проволоки.

З вдоволенєм приняла Рада надзираюча до відомости, що Виділ краєвий по предложеню справозданя і білянсу з першого року адмінїстрацийного, рішенем з 1 червня 1894 змінив реґулямін Банку краєвого в той спосіб, що властителї реальностий затягаючі позичку в Банку краєвім можуть асекурувати свої будинки також в „Днїстрі“.

По залагодженю кількох справ адмінїстрацийних ухвалила Рада надзираюча, в виконаню ухвали Загальних Зборів, заснувати Товариство взаїмного кредиту, під назвою „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, на основі проєкту статута, виготовленого Дирекциєю. Товариством тим має управляти Дирекция і Рада надзираюча товариства взаїмн. обезпечень „Днїстер“, а членами можуть бути тілько члени товариства обезпечень „Днїстер“ (т. є. обезпечені в „Днїстрі“ і властителї листів удїлових фонду основного).

По скінченю засїданя Ради надзираючої відбуло ся в справі заснованя висше згаданого Товариства кредитового засїданє ширшого кружка членів товариства обезпечень „Днїстер“, на котре запрошено (з огляду на недогідну пору теперішну) тілько членів замешкалих у Львові. Присутних було 24 членів і ті по широкій дискусиї підписали перед ц. к. нотарем Бачиньским проєкт статута. По залагодженю потрібних формальностий правних, буде Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“ введене в житє і всї члени товариства обезпечень „Днїстер“ бубудуть до участи запрошені.

Перегляд полїтичний.

Ґр. Андор Фестетіч іменований угорским міністром торговлї. Він має 42 роки, а послом до сойму став аж в р. 1892. Ґр. Сапарий то єго шваґер. Належав до партиї правительственної, а славний має бути господар. Недавно казав він виборцям, що по єго думци цивільні вінчаня не пошкодять на Угорщинї, коли в инших католицких краях не ослабили духа релїґійного.

Ходить чутка у Будапештї, що бан Хорватиї ґр. Куен Гедерварі подав ся до димісиї. На єго місце мав би прийти ґр. Теодор Пеячевич, старший жупан в Вереге. Батько Пеячевича був також баном Хорватиї.

Міністерство справедливости виробило проєкти інституцийи громадских судів мирових і судів мира. Ті проєкти будуть предложені на найблизшій сесиї Ради державної.

В Празї увязнено помічника слюсарского Вячеслава Скабу (брата засудженого омладініста редактора Осипа Скаби) і помічника торговельного Осипа Єлінка, підозріних о анархізм. Они виробляли материї вибухові.

Новинки.

Львів дня 21 липня.

— **Комісия екзамінацийна** для учителїв шкіл народних оповіщає, що іспит кваліфікацийний для учителїв і учительок народних в Самборі розпічне ся дня 10 вересня 1894. Поданя зі всїми приналежними документами вносити належить до комісиї екзамінацийної на руки Дирекциї учительскої семінариї в Самборі до 20 серпня 1894.

— **Нагороди з фондациї Пониньского** витягли льосом у Львові ті ремісники: Осип Пукас, лякерник у майстра Ів. Саврацкого у Львові, рим. кат. релїґії 840 зр. — Михайло Роєк, челядник столярский у фабрицї Ів. Сливиньского у Львові релїґії рим. кат. 700 зр. — Павло Вовянка, челядник пекарский у Львові, родом з Золочева, релїґії гр. кат. 560 зр. — Франц Пост, челядник столярский у Львові, релїґії рим. кат. 420 зр. Льосованє тревало 10 годин, бо в нїм брало участь 825 челядників.

— **Директор руху** зелїзниць державних п. Альфред Сулима Дейма виїхав зі Львова на кількатижневу відпуству.

— **Виділ тов. „Шкільна Поміч“** в Коломиї пригадує Вп. Землякам, що з новим роком шкільним отвирає Інститут для учеників ґімназияльних. Оплата місячна поставлена 18 зр. Для незаможних цїна буде знижена. Речинець подаваня есть до 15 лат. серпня. Зголошуючі ся мають подати цїну, яку наміряють платити місячно. Точний надзір запевнений. Рівночасно пошукує Виділ чесної, інтелїґентної женщини яко господинї при інститутї. Зголошувати ся належить до 10 серпня. Коломия 18. липня 1894.

Виділ *„Шкільної Помочи“*.

— **Заряд електричної зелїзницї** поклав уже шини на ринку у Львові, улици Рускій і дальше аж на Личаків, але перед Намістництвом не поклав, бо оно спротивило ся. Отже не знати, куди зелїзниця піде з улицї Рускої на Личаків; може валами.

— **Неправдива вість.** Tagblatt подав був вістку зі Станїславова, що там дві женщини вбили штилетом Давида Лебенсарта. Тимчасом то неправда, бо в Станїславові такої пригоди не було.

— **Міґренїна.** Против болю голови винайдено нове средство т. зв. міґренїну. Після справоздань медициньских фахових часописий дїлає міґренїна навіть при найсильнїйших болях голови незвичайно успокоюючо. Deutsche medicinische Wochenschrift доносить, що міґренїну уживали лїкарі вже від пятьох лїт, але аж тепер рішили ся уживати єї загально. Найбільші поваги лїкарскі мали заявити, що нововинайдене средство перевисшує о много всї попередні подібні лїки. Особливо добрі наслїдки дає міґренїна при болю голови, міґрені, похмілю, затровю нїкотиною і т. ин. недугах. Міґренїну продають уже в аптиках.

— **Нещасна пригода.** Дня 15 липня с. р. підчас богослуженя купав ся в Настасові в ставі 23-лїтний парібок; відплив від своїх товаришів на глубоке місце і втопив ся.

— **Справу польскої правописи** порушила язикова секция польского зїзду лїтератів і денникарів. Справоздавець професор др. Бодуен де Куртене зазначив, що тепер обовязуюча правопись польска не відповідає вимогам науковим, — так кажуть всї знатоки язика польского. По довгій нарадї секция рішила, просити краківску академію наук о скликанє анкети вчених язикознавців, котрі мають установити польску правопись, всїх Поляків обовязуючу. Для Русинів з того наука така: Лїтература польска далеко богатша, як наша, а таки правопись там зміняють, бо бачуть,

---

— Я не хотїла вас трудити, пане доктор, аж сюди так високо.

— Але я, моя пані, хотїв вас відвідати і вірте менї, прошу, що я вам зовсїм готов до услуги.

— Я аж вчера довідала ся, що ви приїхали до Ґружа і післала зараз Борика, щоби він поспитав ся, чи можу з вами хвильку поговорити.

— А я, як бачите готов послухати, що менї скажете.

— Чи менї вже можна відійти? — спитав Борик.

— Лиши ся тутки — сказала пані Баторова. — Ти одинокий приятель мого дому, то й знаєш, що я маю сказати докторови Антекіртови.

Пані Баторова сїла собі, доктор сїв собі також против неї, а дїдусь станув собі під вікном.

Вдовици по професорі Стефанї Баторім був тепер шістьдесятий рік. Мимо такої старости, она все ще держала ся просто, як сьвічка, але єї зовсїм сиве волосє та дуже поморщене лице показували, що она мусїла тяжко бороти ся з бідою та нуждою. Але й видко було, що давна сила волї ще й тепер єї не покинула. Все ще можна було пізнати по нїй ту відважну подругу і щиру повірницю єї чоловіка, котрий пожертвував своє становище для того, що уважав своїм обовязком, видко було по нїй ту, що спільно з ним взяла вину на себе, коли він разом з Матїєм Сандорфом і Володиславом Затмаром приступив до заговору.

— Пане доктор, — відозвала ся она голосом, в котрім надармо силувала ся укрити зворушенє — коли ви дїйстно доктор Антекірт, то я повинна вам розповісти ті події, які стали ся пятьнайцять лїт тому назад в Трієстї.

— Я дїйстно доктор Антекірт і длятого, моя пані, не нагадуйте тих сумних та гірких подій; я їх знаю, а що я доктор Антекірт, то скажу вам, що й знаю також, як вам сходило житє від того памятного дня 30 червня 1867 року.

— Коли так, то може скажете менї, пане доктор, яка причина в тім, що ви інтересуєтесь моїм житєм?

— Інтересую ся длятого, бо так повинен кождий чоловік, що має серце, інтересувати ся вдовицею Мадяра, котрий готов був пожертвувати своє житє для независимости вітчини.

— То ви знали мого чоловіка, професора Стефана Баторого?

— Я знав єго і любив та поважаю всїх тих, що носять єго імя.

— Чи ви може з того краю, за котрий він свою кров пролив?

— Я з нїякого краю, моя пані.

— А хто-ж ви?

— Померший, що не знайшов ще доси своєї могили — відповів доктор Антекірт холодно.

Від сеї несподїваної відповіди аж холодом повіяло по пани Баторовій та Борику. А доктор зараз і додав:

— Але хоч я й просив вас, щоби ви не повтаряли того, що стало ся, то все-таки мушу й сам до того вернути, бо хоч і богато річий ви вже знаєте, то однакож суть і такі, про котрі ви доси не знали, а про котрі годі тепер перед вами замовчати.

— Слухаю вас, пане доктор, лиш оповідайте!

— Пятнайцять лїт тому назад — почав доктор Антекірт оповідати — стануло було трох угорских мужів на чолї заговору, котрий мав на цїли завести на ново давну независимість Угорщини. Ті три мужі то були ґраф Матїй Сандорф, професор Стефан Баторий і ґраф Володислав Затмар, три приятелї, що від давна жили тою самою надією, три мужі, у котрих в грудех било однакове серце.

— Дня 8 червня 1867, день перед назначеним речинцем, в котрім мала вибухнути ворохобня, що мала розширити ся по цїлій Угорщинї і цїлім Семигородї, обступила полїция дім ґрафа Затмара в Трієстї, де зійшли ся були проводирі заговору. Ґрафа Сандорфа і єго обох приятелїв арештовано, повезено ще тої самої ночи до Пізино, замкнено їх там в башни, а в кілька недїль опісля засуджено.

— Рівночасно арештовано в згаданім домі ґрафа Затмара також і молодого помічника торговельного, що звав ся Сарканїй. Позаяк підчас розправи показало ся, що він до заговору не належав, то відступлено від обжалованя против него і єго увільнено.

— В ночи перед виконанєм вироку спробовали ті вязні, що були замкнені в однїй кели, втїкати. Ґраф Сандорф і Стефан Баторий втекли по дротї від громозводу та попадали в плесо Фоіби, а ґрафа Затмара здержали дозорцї вязничні і не дали єму втїкати.

— А хоч втїкачі й мало мали надії, що уйдуть смерти, бо підземна ріка викинула їх в сторонах, котрих они зовсїм не знали, то

що потрібно. До тої роботи беруть ся там знатоки. У нас же кричали всї недоуки, що не треба заводити фонетичної правописи, бо стара добра (?); у нас кождому здає ся, що має право рішати, як писати, длятого, бо він Русин; у нас мимо того двох людий не пише однаковою правописею, бо за лїниві навчити ся одної правописи; у нас нехай фахові люди (в заступстві академії, котрої не маємо ще) поручать правопись фонетичну для шкіл і видавництв, — се мало кого обходить, бо „раз: не хоче ся менї, друге: я привик, третє: полїтика, четверте: хто менї має до розказу?“ А нїхто не бере своєї впертости на карб лїнивства, недоуцтва і недостачі карности! Бери, Петре, на розум!

— **Цікаву справу** судили в Лондонї. Один різник хотів їхати до Лїверпулю і купив собі білет другої кляси. Але коли хотів увійти до вагону, показало ся, що двері для него за вузкі. Стали его тягнути з середини, пхати з надвору, підпимати, обертати боком — нїчо не помогло; грубий різник не міг влїзти ся вузкими дверми. Він мав уже білет, отже тим самим і право їхати до Лїверпулю; а що зелїзниця не перевезла его, то він заскаржив еї і дістав 400 зр. відшкодованя. Заробив на череві.

Вистава краєва.

(Павільон львівских руских товариств).

II. З товариств, що виставили свої предмети в спільнім павільонї, першенство належить ся, звістно, женьскому товариству „Клюбови Русинок“. Недавне се товариство, заложене в 1892 роцї, поставило собі задачу зібрати Русинки львівскі в одно огнище для житя товарискогo і просьвіти. Та хоч оно недавне, а дїяльність его під проводом панї Г. Шухевичевої показує ся широкою і успішною. Поминувши части сходини клюбу в цїлях просьвітних і уряджувані ним вечерницї в цїлях товариских (дохід з них ішов все на народні цїли), Клюб Русинок дає доказ в самім павільонї руских товариств, що в своїм напрямі може розбудити сильний рух і житє між руским жіноцтвом в Галичинї. Клюб Русинок постановив собі показати на виставі великий збірник взорів, гафтів, вишивок, ґерданів, робіт ручних і т. п. На відозву Клюбу понадсилали Русинки з ріжних сторін прекрасні вишивки, ґердани, роботи, — котрі зібрані на картонах становлять незвичайно цїнний, єдиний в своїм роді збірник.

І от в чім бачимо заслугу Клюбу і Русинок. В тім, що так численно постарали ся заповнити сей збірник, що так богато дрібних ручень не пожалувало труду, щоб сей наш прекрасний промисл, нашу орнаментику народну, гідно представити. Хто тільки числить себе до гарної половини людского роду, той не може байдужно поминути сї картони, виставлені в павільонї руских товариств. Тому то через цїлий день можна там все застати по кілька женщин, як приглядають ся тим вишивкам і хвалять собі. А й тї, котрим незавидна доля дала вуса під ніс, радо перестоюють в відділї павільону, що его заняв клюб Русинок. Ми думаємо, що се товариство видасть з часом тї вишивки книжками; буде се велика заслуга Клюбу.

А тепер киньмо оком на велику шафу, заложену женьскими роботами. Яка шкода, що низше непідписаний не розуміє ся на жіночих роботах, а то він би фахово описав тї вишивані скатерти, ручники, сорочки, подушки, повбирані штучними цьвітами, малюнки на матеріях, краватки і парасольки вишивані, кошики і т. д. і. т. д., що їх понадсилало сотки Русинок на продаж на памятник Шевченка. Та хоч тайни тих жіночих робіт менї незнані, всеж таки як профан позволю собі лиш сказати: „Яке те все гарне!“ — а відтак і перейти до історії появи сих робіт на виставі.

Найперша гадка і почин до збираня їх вийшли від панни Ірени Герасимовичівної з Янова, котра змалювавши на деревяних окладках (тека) портрет Т. Шевченка пустила сю працю на льоси. З розпродажи льосів вплинуло 55 зр. і їх призначено на памятниковий фонд поета. П. Андрій Павлиш виграв тї окладинки і жертвував їх в друге на повисшу цїль, що знов принесло нову квоту 34·20 кр. При другій виграній набув окладинки о. І. Винницкий з Копичинець. Отся перша удача заохотила панну Ірену Герасимовичівну до дальшого дїла. Она візвала загал посестер Русинок, щоби й они, о скільки можна, причинили ся своїми лептами до вдвигненя памятника великому поетови.

Відозва не прогомонїла безслїдно, бо ось зараз стали впливати датки. І так зібрали: п-а Ольга Барвіньска на вечерницях в Тернополи 28 зр. 50 кр., п-а Ольга Шухевичівна на вечерницях в Тишківцях 12 зр., п-а Ірена Омеляньска на празнику в Деревни 15 зр. Крім того зложила Вп. Марія Панькова з Камінки струмилової 5 зр., Патріоти з Одесси 50 зр., „Руска Бесїда“ у Львові з вечерниць 18 зр., отже разом 128 зр. 50 кр. Дочисливши до сего квоту з роспродажи льосів 89 зр. 20 кр., зібрано загальну суму 217 зр. 70 кр. Надто надіслано 762 предметів, майже виключно ручної роботи жіночої і они представляють вартість 1.500 зр.

На перших загальних зборах товариства „Клюбу Русинок у Львові“ передала панна Ірена Герасимовичівна всї тї гроші і зібрані предмети сему товариству під условием, щоби „Клюб“ займав ся дальшою судьбою памятника. „Клюб Русинок“ ухвалив: 1) зложити повисшу квоту до каси щадничої і 2) постарати ся о дозвіл емісії льосів, котрі можна би розпродувати по цїлім краю, а крім того на Українї і в Чехії. Таким робом „Клюб“ надіяв ся зібрати на фонд памятниковий суму до висоти 10.000 зр., випускаючи в обіг богато льосів по дуже низькій цїнї. Однак мимо найревнїйших заходів і просьб до найвисших інстанций не удалось „Клюбови“ виєднати дозволу на емісию.

Остала ся „Клюбови“ одна дорога: розпродаж тих предметів, котра, очевидно, дуже обнижує сподїваний прихід, бо з 10.000 зр. на 1.500 зр., а що лучилась нагода показати на сегорічній виставі краєвій не тілько незвичайну жертвенність Русинок, але і їх пречудні власноручні роботи, проте „Клюб“ рішив виставити тї предмети в павільонї руских товариств і там їх розпродувати. Числячи-ж не тільки на вартість самих предметів, але і на велику цїль, на яку тї предмети зложені, має „Клюб“ повну надію, що фонд памятниковий Тараса Шевченка, заснований гадкою і власноручною працею члена „Клюбу Русинок“ панни Ір. Герасимовичівної, зросте за час вистави до повисше виказаної сподїваної квоти.

Справдї: жертвенність Русинок треба високо піднести. Коли переглядаю виданий клюбом Русинок „виказ предметів жертвованих на фонд будови памятника“, і стрічаю там сотки Ольґ, Ірен, Софій, Марий, Мелянїй, Наталок, Одарок — і инших так миловзвучних імен осіб, з котрих кожда, чим могла, радо причинила ся на памятник Тараса, то менї приходить на думку скромне бажане кобзаря: „одну слезу з очий карих і пан над панами!“ Слеза часом нїчо не коштує, а вже певно мало хісна з неї, а от, коли память Тараса одушевила Русинок так, що они свое одушевлене посьвідчили дїлом, (а не слезою), так се і честь їм приносить і сьвідчить о них гарно. Видко, єсть сила, охота до спільної роботи, тілько треба еї зорґанїзувати разом. То повинен собі взяти Клюб Русинок за задачу.

А тепер ще мале слово до гостий, що звиджують павільон руских товариств. Розважте, панї і панове, що тї предмети, виставлені в шафі за склом, призначені на продаж, а не на те, щоби лежали. Дальше розважте, на яку то цїль, подумайте, що тї предмети не процентують ся, а тодї виймїть лишнї гроші і купіть собі що з того на памятку з вистави. Треба-ж оцїнити жертвенність Русинок і скорим закупном їх робіт заохотити до дальшого дїла. Єсть там роботи і такі вибагливі, що вдоволять знане і смак найвибагливійшої женщини, що розуміє ся на роботах; єсть і дрібнички, що дома нїколи не завадять. Отже що кому до вподоби. Маємо надію, що ще перед кінцем вистави всї предмети, призначені на памятник Шевченка, будуть розпродані.

При закупнї належить уплатити найменче половину поданої цїни; решту побере відділ при відобраню або за послїплатою почтовою і в тім случаю дочисляєсь ще 20 кр. на опаковане.

все-таки удало ся їм дістати ся на береги каналу Леме, а відтак до міста Ровіня, де сховали ся в хатї рибака Феррата.

— Той рибак — чоловік благородний — хотів перевезти їх на італїяньске побереже і вже все був прилагодив до того; але якийсь Іспанець, що називав ся Карпена, вивідав ся, де они укривають ся і зрадив їх ровіньскій полїциї, бо хотів пімстити ся на рибаку. Они взяли ся другий раз втікати, але Стефан Баторий, зранений, дістав ся в руки полїциї. Матій Сандорф, що загнав ся аж у море, кинув ся серед граду куль у воду і навіть его тїла не найшли.

— В два дни опісля розстріляли в пізіньскій кріпости Стефана Баторого і Володислава Затмара. Рибака Феррата засудили за то, що він укривав в своїй хатї втікачів, на цїле житє до криміналу і завезли его до Штайна[1]).

Панї Баторова спустила голову в долину і з важким серцем слухала оповіданя доктора, не перебиваючи єму.

— Ви, панї, мабуть знаєте всї тї подрібности? — спитав доктор.

— Знаю, пане, з ґазет, так само, як мабуть і ви.

— Оно то й так, я знаю також і з ґазет — відповів доктор — але я знаю і то, чого ґазети не могли описати, бо все відбувало ся в як найбільшій тайнї, а знаю звідси, бо менї розповів один дозорець вязничний, а я вам тепер то розповів.

— Говоріть же дальше, пане доктор — просила панї Баторова.

— Ґрафа Матія Сандорфа і Стефана Баторого знайшли отже, як кажу, в хатї рибака Феррата, бо їх зрадив Іспанець Карпена. В Триєстї знов, три недїлї перед тим, арештовано їх з тої самої причини, бо їх зрадив хтось з австрийскої полїциї.

— Хтось зрадив? — відозвала ся панї Баторова.

— А так, зрадив, бо при розправі показали ся досить виразно докази зради. Насамперед, видко, що були якісь люди, котрі переловили шифровану карточку, еї ніс голуб та відписали еї, а відтак дістали в свої руки решітку, котра знаходила ся в домі ґрафа Затмара і при помочи тої решітки відчитали карточку, довідались о всїм і дали знати намістникови Триєсту. Певно, що за ту зраду мусїли дістати в заплатї якусь часть сконфіскованих маєтностий ґрафа Сандорфа.

— Та чи знати, хто були тї падлюки? — спитала панї Баторова, котрої голос аж дрожав від зворушеня.

— Нї, не знати — відповів доктор — всї три засуджені може й знали, як називали ся тї зрадники і були би то може сказали своїй родинї, коли-б були з нею могли побачити ся ще послїдний раз перед смертию.

(Дальше буде).

[1]) Місто в долїшнїй Австриї над Дунаєм, повисше Кремса а против Мавтерн; туди висилають ще й нинї засуджених на кару тяжкої вязницї.

Телеґрами.

Білгород 22 липня. Милян виїде при кінци липня до Парижа, потім до австрийского місця купелевого, а при кінци вересня верне до Білгороду.

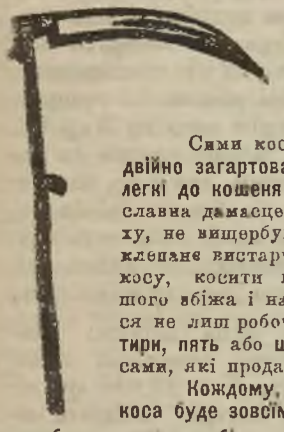
Рим 22 липня. Кріспі поручав сенатови в довшій промові приняте фінансових проектів.

Будапешт 22 липня. Векерле їде нинї до Ішлю, де Монарх перебуває. Там новий мінїстер торговлї Фестетіч зложить присягу службову.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий**.

Л. І. Патрах в Стрию

в Галичині

Коси з маркою січкарня

в англійскої срібної стали (Silver-Steel)

Сими косами надзвичайно легко косити. Они по, двійно загартовані ріжуть остро, остають ся довго острими легкі до кошеня і такі гнучкі, як найлучша, на весь съвіт славна дамасценска сталь. Они перетинають зелізну бляху, не вищербуючи ся і лиш дуже мало вищать ся. Одно клепане вистарчує на кілька днів. А виостривши раз таку косу, косити можна нею 120 до 150 кроків і найгустійшого збіжа і найтвердшої гірскої трави, чим ощадить ся не лиш робочий час, но і плата за кошене, і то о чотири, пять або шість разів в порівнаню з звичайними косами, які продають ся торговцями.

Кождому, хто купить мою косу, заручаю, що кожда коса буде зовсім така, як тут описано. Єсли коса не буде так добре косити, як я обіцюю, то в противнім разі перемінюю косу 5—6 р

Мої коси суть так за широкі, які потрібні в нашім краю і так за довгі, яких хто потребує, і то по слідуючій ціні.

Довг. цїл к.	62	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	цтм.
Ціна 1 кос	1·00	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	1·60	1·70	1·80	1·90	2·00	зр.
На 5 клґ. іде	14	13	11	10	9	8	8	7	6	6	5	5	кос

Марморовий камінь до остреня коси.

Довгота стм.	18	21	22	25	в кінци звичайні брусики мармор.
Ціна за штуку кр.	30	35	38	40	16 кр.

Бабка з молотком 1 злр. 20 кр.

Посилка найблившою почтою лише за готівку або посліплатою

Пересторога перед обманцями! Сего року, 1894, зголосило ся в Галичині много фирм, що розсилають тандитні коси і друкують фальшовані похвальні листи в циркулярах, котрі розсилають. В цїлім циркулярі анї одного слова правди! Хотять когось ошукати. Поважані Панове, не дайте ошукувати ся! Як найбільше упевняю, що ґваранцию таку як я даю, не дає жадна иньша фирма — бо я нехочу нікого ошукати. Правдиві коси лиш ті, на котрих вибита фирма **L. J. Patrach в Стрию.**

При замовленю найменше 10 кіс приймає на себе половину посилки, а при замовленю 20 кіс цїлу. 29

При десятьох косах даю 11ту і один брусик — при 30, 4 коси і 4 брусики дармо.

С. Спітцер у Відни

поручає

Товари камінні і шамотові.

Плити білі і кольорові. — Насади коминкові. Комплетні уряджения для стаен і обор.

На жадане висилаємо катальоґи.

Заступники для **Галичини і Буковини**

Гамель і Файґель

у ЛЬВОВІ, улиця Коперніка число 21.

Льоси вистави краєвої

штука 1 зр. а. в.

Головна виграна

60.000 зр.

продає

Л. ПЛЬОН,

бюро 62

дневників і оголошень

ул. Кароля Людвика 9.

Загальна Вистава краєва.

Бльоки і карти вступу поодинокі

по цїнї бльоковій,

Катальоґи, Провідники

Льоси по 1 злр.

ВСІ ЧАСОПИСИ ЕВРОПЕЙСКІ

Бюро дневників і оголошень Л. ПЛЬОНА

улиця Кароля Людвика ч. 9 65

Кіоск на Виставі побіч брами головної.

С. Кельсен у Відни

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплетні уряджения купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙҐЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане висилає ся катальоґи.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

Поручає ся 48

торговлю вин **ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.